

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vásárnap** és **csütörtökön**.
Előzetes ár:
Négy évre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésélt áron számít fel.

Szent István.

Magyarország áldott ország. Sok a szentje és sok a vértanúja. A művelt Nyugat már régen a keresztény civilizáció útján haladt, amikor még a Kárpátok alján, szabad oltárokon, fehér méneket áldoztak Hadurnak.

Pogány nép voltunk erősen. Eszme, pogányságunkat megtörte az okosság, az a politikai nagykorúság, amely a fiatal Vaykból Istvánt nevelt és a pogány Magyarországot keresztény állammá alakította át.

Es különös. Az első magyar királyt szentté avatta a hatalmas, keresztény egyház és törtóriánk lapjain sűrűn találkozunk a magyar szentekkel, akiket nem szent életük emelt a glóriás égi csoportba, hanem az a nemzeti nagyság, amelylyel hazájuknak szolgált, a valláserkölc pajzsával küzdöttek a civilizáció jogaiért.

A mi szentjeink tehát az egyház által stigmatizált nemzeti szentek, akik éppen azért közelebb is állnak mihozzánk, mint az éghez.

István király köztük az alapvető. Az ő lelkében az a pogány tűz, amely őseinket honkereső útra hajtotta, a bölcsesség csodás világosságával egyesült. E világosság fényénél meglátta, hogy a bércektől övezett szép hazát a különböző népfajok, a heterogén elemek árja között csak úgy lehet megtartani, ha erkölcsi védeimet keres a hatalmas keresztény egyházban s ennek közvetítése révén a művelt nyugatban.

Ez a bölcs politikai átlátás volt a megmentője s egyszersmint megteremtője e nemzet függetlenségének s ez vetette meg alapját a művelődésnek és szabad fejlődésnek.

Nem kell nagyító lencse hozzá, hogy a történelem horoszkopusán tisztán meg tudjuk látni azt az óriási katasztrófát, amely a kereszténység fölvétele nélkül a nemzetet érte volna. A szittyja faj életereje összeroppant volna s a szláv népek, mint a futó homok, elborították volna ezt az országot.

Hiszen még most is találkozunk emlékjeleivel az itt uralkodott hatalmas néptörzseknek, akik már virágzó kultúrát teremtettek itt; az ekevas még ma is kiveti a földből a pannonok, keiták s megannyi hatalmas népfaj munkás szerszáma. Es elhúntek, elpusztultak mind. Mint a pitypangvirág pihés bóbítját, úgy szórta szét valamennyiöket az idők zivatar. Nem

volt gyökerük az egyre terjedő keresztény civilizációban, hát el kellett veszniük.

Erre a sorsra jutottunk volna mi is. Kilenc század után hálával kell visszaemlékeznünk az első magyar királyra, aki a sziklára épített egyház talaján új sziklát vert a magyar nemzetnek.

Ma már magasan, fent állunk ezen a sziklán. Körülöttünk évszázadokon keresztül vadul csapkodott a viharok hullámcsapása; az ár, amelyet gyakran önnönvértünk festett pirosra, majdnem a Kárpátok magasságáig csapott fel, de mindannyiszor megmentett bennünket a keresztény civilizáció szirtköve, amelybe biztos kézzel kapaszkodhattunk.

Es István király emlékét örökkörökké kegyelettel fogja őrizni e hazában minden igaz magyar. Ha az egyház nem is avatja vala szentté a mi első Arpád-házi királyunkat, aki átvezetett bennünket a pogányság Vörös-tengerén, a magyarnak szentje volna ő amúgy is, aminthogy égi glória nélkül is sok nemzeti szentünk van, akiknek emléke örök fényvel él a nép lelkében.

Szent István király napján, a szent Jobb ujjmutatása nyomán vissza és előre nézünk büszke önérzettel. Es amit látunk a multban, attól kigyúl a tekintetünk és szemünk sugára már merész ívben szeli át a jövő sötétbe vesző, ködös útait.

Szent István napja a nemzeti erögyűjtés forrása. Minden esztendőben elmélyedő elmével keressük, kutatjuk benne mindazt a tanulságot, amely a nemzeti életbölcsélet alapja s amely immár kilencszázados multtal igazolja, hogy a magyar nemzet hamar elérte nagykorúságát. Ami után nagy népfajok tévelyegve hiába tapogatóztak hosszú idökon át, azt az ázsiai térségkről vihar módjára Európába zúdult pogány szittyfafaj hamar megtalálta. Megtalálta a felvilágosodás, a fejlődés Sion-hegyét, a honnan az Ur szavának erejével szólott elméjéhez és szívéhez a saját józan, bölcs és felsőbbrendű politikai átlátása. Szólt pedig első István királyunk ajakán, akinek emlékét ma ünnepeljük és áldjuk örökkörökké!

Diszközgyűlés-Rákócziünnep. Kegyeletes, érzéssel hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg városunk közönsége 200 éves fordulóját annak a történelmi nevezetességu napnak, hogy II. Rákóczi Ferenc, a méltan nagy

nak mondott fejedelem zászlót bontott a magyar szabadság kivívására.

Folyó hó 16-án volt ez a szép ünnep-lésünk, melynek alkalmára a középületeken és házakon is nemzetiszín zászlót lengetett a szellő. Istentisztelettel kezdődött a szép hazafias ünnep, melyre zászlók alatt vonultak fel az öreg honvédek, a társulatok és egyletek és az egyetemi ifjak körének tagjai. Ünnepi istentisztelet volt a katolikus templomban, a református templomban, ahol G e r b e z Lajos lelkész mondott szép beszédet és a zsidó templomban, hol F r i e d m a n n Gyula dr. rabbi emelkedett szellemű, hazafias szónoklatában gyönyörködtek a résztvevők.

Közben délelött 10 óraker megszólalt a ref. templom toronyerkélyén a toronyzene. Régi magyar nóták, kurucdalok mélabús akkordjait vitte szét a magasból a nyári szellő és a Kossuth-téren ezernyi ember hallgatta feldobogó szívvel az édes-bús melódiákat.

Délelött fél 11 óraker nyílt meg a Kurcán túl Szentes város képviselőtestületének ünnepi diszközgyűlése, amelyen a városban levő összes hatóságok, egyletek és testületek s a nagyközönség is résztvettek. A beteg polgármester helyettesítésében M a g y a r József tanácsnok h. polgármester nyitotta meg a diszközgyűlést, melyen B u g y i Antal főjegyző mondott hazafias érzéstől áthatott, emelkedett szellemű, eszmegazdag ünnepi beszédet, — keresetlen szavakkal, de annál inkább szívhez szólóan méltatva R á k ó c z i Ferenc honfiai erényeit és érdemeit. A lendületes hévvel elmondott beszéd lelkes éljenzésre és tapsra ragadta a közönséget és az elnök indítványára egyhangú lelkesedéssel határozta el a közgyűlés, hogy a szép beszédet egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatva, kivanja megörökíteni.

A diszközgyűlés ezzel véget ért és következett az egyetemi ifjak ezzel összekötött ünnepe, melynek nyitányát képezte az, hogy L e h o t a K i s s Bandi és zenekara a Hymnust játszották el.

Ezután B ö s z ö r m e n y i Jenő ev. ref. lelkészönvendék szavalta el az ő virtuós tehetségével S z a b o l c s k a Mihály »R á k ó c i e m l é k e z e t e « című költeményét, magával ragadván a mind lelkesebb hangulatú közönséget, mely gyönyörködve hallgatta C s e r g ő Lajosnak erre tarogatón előadott kurucz-dalait. Miután még a zenekar »R á k ó c z i k e s e r v e t e « eljátszta, az egyetemi ifjak nevében P u r j e s Lajos joghallgató hírlapíró mondott magas szárnyalású, költői fordulatokban gazdag ünnepi beszédet, melyet lelkes éljenzés kísért, az ünneplő közönség majd ismét C s e r g ő Lajos szólatatta meg a kurucvilág feltámadt hangszereén, a tarogatón az édes-bús régi nótákat és ezzel a délelötti ünneplés véget ért.

Délután a túl a kurcai ligetbe rajzott

ki a nagyközönség, ahol az egyetemi ifjak rendeztek minden tekintetben kiváló sikerű népnünpélyt, amelynek tisztá szövegelemé szegény sorsú egyetemi hallgatókat fognak segíteni, hogy így a hazafiasággal együtt az emberszeretnek is adataznanak.

Este pedig zártkörű és néptáncmulatság, a színházban diszeloadás zárta be a minden részében szépen sikerült, hazafias ünneppünket.

A szövetkezetek revíziója másutt.

A szövetkezetek számanak rendkívül gyors gyarapodása, a gondjaira bizott tőkés özszegének jelentékeny emelkedése és végre az üzletkezelésben mind sürűben jelentkező visszasságok és rendellenességek Ausztriában is természetzerűen tapot adnak annak a törekvésnek, mely a szövetkezeti ügyvitel szigorítására irányul. Az ottani bírodalmi gyűlés elé már évekkal ezelőt indítványt adtak be és a kezdeményezőzők azóta sem szüntek meg a kormány figyelmét újból és újból az ügy rendezésének sürűs szükségességére felhívni. Az osztrak kormány nem is kívánt az ügy rendezése elől kitérni; javaslata, mely a közkereseti és gazdasági szövetkezetek kötelező revíziójáról szól, barha a törvényhozás által rajta eszközölt lényeges módosítással törvényerőre emelkedett és a végrehajtási rendelet életbe is lépett.

Az új törvény az ellenőrző revíziót az egész vonalon biztosítja.

Kimondja mindjárt első szakaszában, hogy az 1873. évi ápril. 9-ki törvény alapján bejegyzett közkereseti és gazdasági szövetkezetek kötelesek belső szervezetüket és ügyvitelüket, annak minden ágazatában legalább minden évben, a szövetkezetekhez nem tartozó revízor által megvizsgáltatni. Kikerülőndő az állami beavatkozás kissé veszélyes következményeit, a revíziót a törvény első sorban önkormányzati alapon kívánja megoldani, amennyiben ügy rendelkezik, hogy a revízor kiküldésre a szövetkezetek törvényszerű köteleke tekintendő jogosítottaknak s csak új szövetkezetekre nézve intézkedik a revízió iránt az állami hatóság (kereskedelmi törvényszék, illetve közigazgatási hatóság), mely a revízió eszközésére jogosított kötelekhez nem tartoznak. Ez intézkedés kétségkívül elő fogja mozdítani a szövetkezeteknek a kötelekhez való csatlakozását.

A törvény hangsúlyozza, hogy a kötelek a szövetkezetek közös érdekeinek védelmént, egymással és a kötelekkel való üzleti összeköttetésűk apolását tűzhetik ki céljuk gyanant, összes rendelkezéseiből kitűnik azonban, hogy főcélul mégis az ellenőrzést kívánja tekinteni, amit főleg a revízorok alkalmazása által elő elérhetni.

A kormány által kibocsátott végrehajtási utasítás tüzetesen intézkedik a revíziók és a revízorok teendői iránt. Az első folyamodási cégbíroságok kötelesek a céglajstromba bevezetett összes közkereseti és gazdasági szövetkezetekről áttekinthető kimutatást készíteni, amelyben kitüntetendő, hogy mely szövetkezetek tartoznak valamely olyan kötelekhez, amely revízorok kiküldésére jogosult. Hasonló kimutatás készitendő minden tartományi közigazgatási hatóságok által azon szövetkezetekről, amelyek az 1873. apr. 9-ki törvényben megjelölt célokat szolgálják. A kimutatás első egybecsillatásnak megkönyvitése céljából a bíróságok által felhívandók úgy a cégjegyzékbe bevett szövetkezetek, valamint a tartományi hatóságok annak négy hét által leendő bejelentésére, hogy az egyes szövetkezeteknél a revízió mely neme lesz alkalmazandó. E kimutatásba bejegyzendő, hogy a revízió az egyes szövetkezeteknél mikor eszközöltetett. Ha valamely revízorkiküldésre jogosult kötelekhez tartozó szövetkezetre nézve a törvény életbeléptetésének második évében a revízió megtörténtéről nem érkezik bejelentés, ezt a bíróság az illetékes politikai hatóságnak azonnal tudomására hozni köteles. Ez a köteleknek megjelölt záros határidőt tűz ki a revízió eszközésére és ha ez a határidő eredménytelenül telnek

el, a kötelek revízorkiküldési jogától megfosztható.

A bíróság, illetve politikai hatóság a revízort rendszerint csak az egyes szövetkezetek megkeresése alapján küldheti ki. A bíróságok és a politikai hatóságok által kiküldetelt revízorokról a felső törvényszékek névsort állítanak egybe, amelyben a revízor néven és lakhelyén kívül annak bizonyos fajta szövetkezetek revidálásá tekintetében való tulajdonságai és nyelvismerete is feltüntetendő. A szükséghez képest a jegyzékbe más szakfértnak is felveendő. Hogy ez mily mérvben történjék, azt a felső törvényszék a területén fennálló szövetkezetek számához és jellegéhez képest állapítja meg. Egy-egy revízor sok szövetkezet revidálásával nem bízható meg, de viszont a revízióknak elhanyagolása is kerülendő. A revízor szakismereteinek minden kétségen kívül kell allani.

Áttérve már most a revízor érdemleges funkciójának ismertetésére, mindenkéltől ki kell emelnünk, hogy a hatáskör, melyet a végrehajtási rendelet a revízor számára kijelöl, igen kiterjedt. A revízor köteles a szövetkezet berendezéseit és ügyvitelét minden ágazatában elbíralni. Vizsgálódásai tárgyát nemcsak a számszerű eredmények, az üzleti könyvek rendes vezetése és az évi számadásoknak idejében és a tényeknek megfelelő elkészítése képezi, hanem a revízornak arról is meg kell győződnie, hogy a szövetkezet berendezkedése és összevetkenysége megfelelő-e a szövetkezeti törvénynek és a szövetkezeti ügy céljának. Megállapítandó egyfelől az, hogy a szövetkezet közgepi betartják-e a törvény és az alapszabalyok határozmányait, másfelől, hogy a szövetkezet működése a siker biztosítékául szolgál-e. E kereten belül a revízornak nemcsak az észrevett hibákat kell megállapítani és azokról jelentést tenni, hanem a revízió alkalmával a szövetkezet közgepire oktató hatást is kell gyakorolnia, nekik a sikeres működésre nézve tanácsokat kell adni s szükség esetében arról is föl kell őket világsítani, hogy a fenyegető veszélyek miként háríthatók el. Oly hibák tekintetében, melyek azonnal helyesbítethetők, a revízor köteles a helyesbítés legottani teljesítése iránt gondoskodni.

A végrehajtási rendelethez terjedelmes kérdőív van csatolva azon kérdésekről, melyeket a revízor a szövetkezet szervezete, működése, a tagok fölvetele és kilépése, az igazgatóság, felügyelő-bizottság és a közgyűlés tevékenysége, végül az üzleti eljárás tekintetében intéz a szövetkezet funkcionáriusaihoz. E kérdőpontok nagy számából kiemelendő, hogy a revízornak az iránt is nyilatkoznia kell, vajjon a felügyelő-bizottság az ellenőrzést illetőleg megfelelő kötelességeinek és az üzletkezelést megfelelően felülvizsgálja-e; e tekintetben tehát a szövetkezet funkcionáriusainak nem mellé, hanem föl van rendelve. A revízornak nyilatkoznia kell továbbá az iránt, vajjon az üzletkezelés gondosan és gazdaságosan történik-e, vajjon az idegen vagyon nem túlnagy-e s vajjon a szövetkezet anyagi eszközei nehezen folyósítható értékben nincsenek-e befektetve. S ennél a pontnál nem mellőzheti a revízor annak a kérdésnek megvizsgálását, hogy a hitelnyújtás mennyiben érinti a szövetkezet vezetőit, illetve hogy ezek mennyiben adósi a szövetkezetnek. Ez a kérdőpont: A hitelnyújtásnál minden esetben a kellő elővigyázat gyakoroltatott-e? mindenesetre feltételezi, hogy a revízor minden egyes tagnak hitelképessége fölül kellő tájékozottsággal bírjon. A kérdőpontok közt szerepel az is, vajjon megfelelő gondoskodás történt-e az iránt, hogy sikkasztásoknak eleje vétessek.

Mindezekből kitűnik, hogy a revízor földadatai nem éppen könnyűek. A gazdasági viszonyok alapos ismeretén kívül bizonyára az ügyekbe való teljes jártassággal, élénk üzleti érzékkel és sok évi gazdag tapasztalattal kell felruházva lennie, hogy a törvény támasztotta sok és nehéz követelménynek megfelelni képes legyen. A szövetkezeti revízorok tevékenységének azonban nem csupán a szövetkezeti ügynek szempontjából leendő előreláthatólag nagy hordereje. Ausztriában épp úgy, mint másutt, már régebben foglal-

koznak azzal a gondolattal, hogy a pénztézetek és különösen a takarékpénztárak működése is szakszerű revízorok ellenőrzése alá vétessek. A takarékpénztárak mellé ugyan, az 1884. évi regulatívum értelmében, tartományi biztosok rendelvél ki; az idők folyamán azonban kitűnt, hogy e rendszabaly az ellenőrzés hatályosságára nézve vajni csekély eredménnyel járt. Az állami közgepek csakis akkor fogantatosították a revíziót, amidőn határozott jelenségek arra mutattak, hogy valahol rendellenesség van. A kormány belátta, hogy ezen állapot ki nem elégítő s hogy a revízorióra nézve más rendszerint kell létesítenie.

Az osztrak belügyminiszter 1899. július 17-én 3863. sz. alatt kelt rendeletével elrendelte, hogy ezentúl a politikai tartományi hatóságok időszoak revíziókat ejtsenek meg a takarékpénztáraknál, mely alkalommal a takarékpénztárak üzletkezelésének érdemleges vizsgálata a kezelés minden ágában lesz meg-ejtendő. Ezen időszoak revíziók teljesítésére a kormány legelőszorúbban vélte szakértőket alkalmazni, miert is fölívás intézetett a takarékpénztárakhoz, hajlandók volnának-e egyik vagy másik hivatalnokukat a revízió céljaira szabadagsolni, természetesen az állam költségén.

A kísérlet nem nagy eredménnyel járt, az illető szakértő tisztviselőkre nézve a módzatok nem nagyon vonzóknak bizonyultak, másrészt a takarékpénztárak sem feleltek meg a kívánt mértékben a kormány felhívásának. Miután a szövetkezeti törvény a revíziók kötelező voltat mondja ki s egyezsersmind arról is gondoskodik, hogy a revízor állandó és folytonos legyen: kétséget sem szenved, hogy e rendszer, amennyiben üdvösnek bizonyul, ki fog terjeszkedni más pénztézetekre és első sorban a takarékpénztárakra is mint amelyek üzleti céljuknál fogva legköze, lebb allanak a szövetkezetekhez.

Ujdonságok

Szentes, 1893. augusztus 19.

— A király születés napja. Ő felsége I. Ferencz József, a mi jószágos öreg királyunk f. hó 18-an töltötte be életének 73-ik esztendejét és ő felsége születésnapját — mint minden évben — az idén is hagyományos lojalitással ünnepelte az egész városunk közönsége. A középulteken és számos nagánépületen is nemzeti színű lobogók diszlettek, — a katholicus templomban pedig háláadó ünnepi isentisztelet volt, melyen a vármegyei tisztikar, a városi tisztviselők és a kir. hivatalok tisztviselői is résztvettek. Az ünnepi misé Ujvártban dr. apátplebánus pápai prelátus mondta, teljes papi segédlettel.

— Gazdasági iskola Csongrádon. Csongrád község képviselőtestülete elhatározta, hogy húsz holdas területen, 8000 korona költségű gazdasági iskolát építtet, — miután a földművelésügyi miniszter az iskola fentartásáról és a tanítók fizetéséről, saját tárcája terhére gondoskodik. Ime, mi Szentesen, egy áldott emlékü polgártársunk nagylelkű elhatározásából szép alapítvánnyal rendelkezünk, melynek rendeltetése egyenesen egy gazdasági földművelésiskola létesítése volna és — dacára ennek nem tudunk hozzájutni az iskola létesítéséhez; — Csongrád meg 8000 koronával és 20 hold föld átengedésével hozzájut ilyen iskolához. Nem irigyeljük ezért Csongrádot; de különösnek tartjuk, hogy éppen Szentes olyan mostohája a kormányoknak.

— A halott vallomása nyomán. A f. hó 1-én meghalt Mindszenten Gyovári Gáspárn Dorocsek Erzsébet és halála előtt éjjel 11 órakor magához intvén férjét, töredelmes vallomást tett előtte, hogy ő a múlt évi november hó folyamán, az ugyancsak

Mindszenten lakó Mihály Ferencné Siha Katalinnal szövetkezve, a fivére, Dorocsék Nitus néma ember ételbe négy ízben kevert szerecsikát olyan célból, hogy testvére életét eleméssze, mi által egyedüli tulajdonosa maradt volna az addig közösen birt háznak. Ez a mérgezési kísérlet azonban nem sikerült, mert testvére mindannyiszor csak heves görcsöt kapott, de abból fel is gyógyult. Közölte továbbá férjével a haldokló asszony, hogy Mihályné ötét is megmérgezte és ő a mérget azért vette be, hogy méhmagzatát elhajtassa, ami azonban szintén nem sikerült neki, mert ő ugyan meghal, de élő gyermeket szült. — Az asszony halála után férje: Gyovai Gáspár erről a különös vallomással azonnal jelentést tett a főszolgabírósnak, melynek hivatalos megkezdése folytán a csendőrség nyomozást indított a rejtélyesnek tetsző ügyben. A nyomozás — a csendőri jelentése szerint — arra a meglepő eredményre vezetett, hogy saját néma testvére ellen a gyilkossági kísérlet egyedül Gyovainé követte el, annak eszméje, valamint az is, hogy méhmagzatát cölje, szintén az övé volt. Tényleg adott Mihálynénak 1 koronát, hogy hozzon neki szerecsikát, de az nem hozott és így 5 nappal ezután egy másik mindszenti asszonyt: Mohab Miklósné Rácz Borbalt bízta meg a szerecsika vásárlással, aki azonban e helyett egy darab timsót adott csak neki. Ezt a timsót keverte Gyovainé apró adagokban, több ízben a néma testvére ételbe, amitől az csak görcsöket kapott, de meg nem halt. A méhmagzat elhajtására azonban tényleg Mihályné ajánlott az elhalt asszonynak bizonyos szereket, amiket alkalmazásba is vett és amiktől hosszas sorvadó betegségbe esett melynek azozata is lett. — A nyomozásnak ezt az eredményét, írásba foglalva; terjeszti most a csendőrség a mindszenti főszolgabírói hivatal elé.

— **Szent-Istvánnapi népnépe.** Az iparosifjak önképzőköre ma délután 3 órakor tartja a túl a kurcai ligetben gazdag és változatos műsorú Szent-Istvánnapi népnépe-lyét, melynek fényes erkölcsi és anyagi sikere érdekében a rendezésnek sokat fáradozott. Az iparosifjak önképzőköre hagyományos kegyelettel szentel már évek hosszú sora óta ünnepet ennek a napnak és amilyen kiváló sikerűek voltak eddig a kör Szent-Istvánnapi népnépeje, meg vagyunk róla győződve, hogy — ha az időjárás kedvez — a mai népnépe sem fog siker dolgában az előző évek mögött elmaradni. Ha pedig ma az időjárás nem kedvezne, akkor — mint ezt a meghívóul szolgáló falragaszok is hirdetik, — a kör a népnépejét a következő vasárnapon, f. hó 23-án tartja meg.

— **Pályázat a vármegyén.** A tiszántúli járásban, a mindszenti főszolgabírósnak megüresedett közigazgatási gyakornoki állása, mely 1100 korona törzsfizetékkel és 200 korona lakbérrel van javadalmozva, hirdet pályázatot Mátyás Kálmán várm. főjegyző helyettes alispán. A pályázat határideje f. évi szeptember hó 21-én délután 4 órakor jár le, mikorra a pályázati kervények, a főispánhoz címzetten, az alispáni hivatalnál nyújtandók be. A pályázat közelebbi feltételeit lapunk mai számának hivatalos hirdetményében találják az érdeklődők.

— **Az éneklő madarak védelme érdekében.** Aki Széchenyi-ligetünk arnyas útait járja: bizonyára sajnálattal tapasztalhatta, hogy ott az éneklő madarak az utóbbi időben nagyon megfogyatkoztak. Míg évekkel ezelőtt a liget madárfüttytől zengett s a titkosan sürgő erdő késő esti csöndjét fülemile csatto-

gás verte fel, ma már nagy ritkán csendül fel a madárszó s a csalógný meg éppen nem nótázik többé. Szegény ártatlan madarakat pusztítja a sokféle ellenség, de köztük talán egyik sem ártott annyit, mint a csász, kertész és furdós macskájai. Akárhányszor lehetett az útakon szétzört apró madártollakat látni, melyek kétségtelen jelét szolgáltatnak annak, hogy valamelyik kandúrnak ismét jó lakomája volt. Ma vége szakadt a kerti macskák aranyéletének: a polgármester kirtirta a ligeti macskákat, a rendőrséggel lepuskattata valamennyit. Azonkívül utasította a csöszöket az a kertész, hogy az éneklő madarakat a legmesszebbmenő védelemben részesítsék s ha valakit éneklő madár-, vagy fészekpusztításnak kapnak, irgalmatlanul kísérjék be a rendőrség elé, ahol az illetővel szigorúan fognak elbánni, amint azt az éneklő madarak védelméről szóló földmívelésügyi m. kir. miniszteri rendelet megahgyja.

— **Leszúrtak egy legényt.** Algyó egyik korcsmájában véres harc folyt folyó hó 14-én, amelynek alighanem áldozata lesz egy virtuskodó legény. A véres harcról a következők tudósítást kaptuk: Biczók János 17 éves algyói síheder f. hó 14-én este betért a Kovács-féle korcsmába, egy kis italozásra. Addig fogyasztatta azt a hegy levét, míg végre is agyára nehezedett a borbózó ügy, hogy nagyon különösen kezdett viselkedni. Különösen a korcsmában meghúzódott két üveges tót nem maradhatott nyugton a hetyke legénykétől. A jámborok egy ideig csak türték a kötekedést, később azonban haragra lobbantak. Kivált az forralta fel a vérüket, hogy Biczók kijelentette:

— Krumpli nem étel, tót nem ember!

Az egyik büszkén vágta ki:

— Mi mátyár megfágyunk.

Biczók azonban sehogy se hagyott fel a heccelődéssel, amire a tót atyafiak arca lángba borult s felugorva helyükről, fenyegetőztek:

— Csunyan megbánja, ha nem hagy békében.

A borbózós fiú hetykén vágta vissza:

— Lássuk nu, de még ma tót vért iszok!

Erre a fenyegető kijelentésre a két üveges előkereste batyujából a kését és a legényre rohantak. Két szúrás ejtettek rajta a vese táján és aligha meg nem ölik, ha a korcsmáros végét nem veti a véres harcnak.

A megszurkált legény kis vártatva távozni akart, de az ajtónál összerokkadt. Orvost hívatott hozzá, aki haza szállította és sebeit bekötözte, majd később, hogy aggasztó tünetek mutatkoztak, beszállította a szegedi kórházba. Biczók állapota olyan súlyos, hogy Rigó Endre dr. vizsgálóbíró szükségessen látta őt azonnal kihallgatni. De csak azt mondhatta, hogy nem emlékszik semmire, mert nagyon sokat ivott. Ezután elvesztette az eszméletét. Az üveges tótok a véres harc után nyomban elhagyták a korcsmát és most a csendőrség kutat utánuk.

— **Jutalomjáték.** Szintársulatunk egyik legkedveltek tagjának, Gerla k Herminnek, aki már a múlt évben meghódította a közönségünket és most is kedvence, amire temperamentumos, rutinos játéksval és csapongó jökedvével egyformán rá is szolgált, a napokban lesz a jutalomjátéka. Hogy mely napon, az még nincsen véglegesen megállapítva. Csak az bizonyos, hogy Gerla k jutalomjátékául az »Eleven ördög« operettet választotta, melynek címszerépe mintha rászátk volna az ő egyéniségére. Jó előre felhívjuk erre a jutalomjátéka olvasóink figyelmét, bár semmi kétségünk az iránt, hogy a közönség enélkül is teit hazzal fog tüntetni kedvence mellett. — E hírrel kapcsolatban említjük meg, hogy a szintársulat operett primadonája: Aldor Juliska vasárnap és hétfőn mutatkozik be a szinpadunkon a »Sókön szertt völegény« énekes bohózatban és a »Cigánybáró« operetben.

— **Nagy tűzvész Mindszenten.** A f. hó 15-én az a hír terjedt el, hogy Mindszent lángokban áll és az aznap dühöngött orkán-szerű vihar hihetővé tette ezt a hírmást. A

hir azonban ilyen alakban nem bizonyult igaznak, mert a tűzvész nem bent a közösgben dült, hanem a Pallavicini uradalmak mindszenti gazdaságában pusztította el a szalaz termést. A hatalmas gabonaasztagok egyike fogott tüzet a mondot nap reggelén 8 órakor, valószínűleg a gőcséplő kéményéből kipattant szikrától és a veszedelem a nagy szélviharban rémletes gyorsasággal harapódzott tovább. Délben már mind a húsz csztag lángban állott és elégett a cséplőgép is. Mentőrl szó sem lehetett a viharban. És miután a tűzveszedelem már a gazdasági épületeket is fenyegette, délben telefon úttan hívták segítségül a vasárhelyi tűzoltóságot, mely aztán délután 2 órakor, külön vonattal, ki is ment Mindszentre.

— **Egy csendőrmester ünneplése.** Csongrádról írjak lapunknak: Szép kis ünnepegy folyt le a napokban Busa Imre csongrádi földbirtokos szülőjében, ahol a jelenlegi egy csendőrmester tiszteltére lakomát rendeztek. Bogdán József csongrádi csendőrmester nagy érdemeket szerzett az utóbbi időben előforduló tömeges tüzek okozóinak a kiderítésével. Egymás után kerítette kézre a gyújtogatókat és azt is megállapította, mi módon keletkezett a tűz a katolikus templomban, — amiről mi is hírt adtunk lapunkban. Eleinte azt hitték, hogy az is gyújtogató műve volt, de a nevezett csendőrmester kiderítette, hogy egy Nyilasi Ferenc nevű suhanc könnyelműen eldobott cigarettától keletkezett a — szerencsésen hirtelen elnyomott — tűzveszedelem. Így aztán elszóttak a balhiedelmek. Bogdán őrmesternek különben egyéb érdemei is vannak Csongrád közbiztonsága körül. Temérdek gonosztevőt, tolvajt kerített már kézre a szomszéd városban, ahol a jómadarak nagyban garzálkodnak. A közösgbeli birtokosok egyrésze és az őrmester ismerősei ezért rendeztek a napokban ünnepeget a tiszteltére, hogy így a halálukat íranta némiképen lerőjják.

— **Véres népnépe.** Nagy véréngzésről értesít bennünket mindszenti rendes tudósítók. A múlt szombaton este a mindszenti polgári olvasókör népnépejét rendezte a Kurca-toroknál. Az ünnepeget után táncra perdült a fatalság, amely között hirtelen nagy viszály támadt. A néptáncmulatságon történt ez. A legények két részre oszlottak és erősen nekigyürköztek a harcnak, amely hamarosan egész féktelenséggel tört ki. A csatarozás során kést, léceket, botokat használtak fegyverül a borbózós legények, akik közül többen súlyos sérüléseket szenvedtek. Különösen Ormándi Lajos kapott sok sebet. Többször hátba szúrták és sok mely sebből vérezve, eszméletlen állapotban szállították a lakására. Súlyos utási sebeket kapott Bor k a Lajos is, akik léccelkel ügy ösztört a féktelen ellenhad, hogy több hétig nyomhatja majd az ágy szalmáját. A véres harc ügyében megindult a vizsgálat.

— **Halál a Tiszában.** Hószó József 15 éves horgosi fiú f. hó 16-án fürödni ment le a Tiszára, Már éppen ki akart jönni a vízből, mikor egy hatalmas hullám visszacsodorta és a víz alá nyomta. A fiú nem is buggyant fel többé a felszínre, elnyelte az aradat, Holtestét másnap fogták ki a vízből.

• **Nagyobb gazdák** már régen érdeklődnek, hol lathatának n a g y o b b benzinkomobilt üzembem. Jó alkalom most megtekinteni nagyagos visontai Kovács László úrnál, Vámosgyörkön, egy üzembem lévő 20 loerős drezdai benzinkomobilt, amely egy legnagyobb fajta cséplőt hajt.

MEGHÍVÓ

Az egyetemi ifjak Szentesi Köre f. évi augusztus 22-én d. u. 3 órakor a túlakurcazi közgyűlési teremben tartja évnegyedes rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal;

- 1) Titkári jelentés,
- 2) Pénztárnoki jelentés,
- 3) 4 Könyvtárnoki jelentés.
- 4) Esetleges indítványok.

Színészekről.

A múlt hét s z o m b a t j á n egy ügyes vigjáték, a „N e m a n c i p á c i ó” került színpadra. A darab, mely teli van mulatságság ötletekkel, ének és táncbetétekkel, állandó derűltséggel tartotta az elég szépszámú közönséget. A mese az egymást szerető Flóra (G e r l a k i) és Arpad (P a p p M.) ellentétes viselkedésének fordul meg, akik egymás kedvéért lemondanak Batori tábornok (B a r ó t h y) örökségéről s hogy azt a másikuk javára hárítsák, a tábornok előtt ellenszenvenesen viselkednek. Így lesz a szelíd Flórától egy szilaj és sportlajhász jukker leány s a férfias Arpadból egy pipogya s anyja után nyafogó gyerek. Ezt a két főalakot rutinos ügyességgel és gazdag humorral játszották meg G e r l a k i és partnere P a p p Mihály. A többi szereplők közül F a l u s i, B a r ó t h y és N é m e t érdemelnek dicséretet. Falussy egy öreg — de még mindig katonás — huszár játszott, aki haptákba vágja magát, megropogtat minden szót és ilyenformán udvarol Flórának, a szép úri kisasszonynak: „Eszem azt a rózsaszínű hajnalhasadását annak a csókos gyönyörű kis szádnak, de megcsiklandoznám, ha úri kisasszony nem volnál. — Ügyes volt még L o m n i c z i n e az öreg Fruzsina kisasszony szerepében. — De nemcsak a színészekben gyönyörködött ez estén a publikum, hanem azokban a csókoini való kis műkedvelőkben is, akik a felvonások közöttben a magyar kftöst és a Mentett á la Rén francia táncot mutatták be festői jelmezekben, elragadó bájjal és ügyességel, ami mesterük: M é s z á r o s Illés táncosnő érdeme.

V a s á r n a p Rákóczi emlékének volt szentelve. Az ünnepi előadást 8 pontból álló szavaltat és ének, zene és tánc műsor nyitotta meg. A legnagyobb hatást Papp Miksa szavaltata, Gerlaci és Némethné duettje és Falussy kuruc dalai kellették. Falussy énekek a délelőtti Rákócziünnep tőrotagosata: C s e r g ő Lajos rajtanár kísérte az ősi hangszer gyönyörködött hangjával. — Ezután következett ünnepi díszelőadásul II, R á k ó c z i F e r e n c f o g s á g a történelmi színmű. — A szereplők igyekeztek kitenni magukért, bár az előadás egész menetén érezhető volt, hogy a társulatnak nincs meg a kellő drámai ereje.

H é t i ó n zónáakkal másodsor került színpadra a „B o b H e r c z e g e”, minden tekintetben kifogástalan és talán még az elsőnél is jelesebb összjátékkal. A közönség zsűfőliség megtöltötte a nézőteret úgy, hogy minden jegy elkel, sőt sokan be se fértek és a kasszától vissza kellett fordulniuk. Egy későn érkezett úr a direktort is meginterepeltte egy kis protekciós helyért. A direktor jószágon és mosolyogva válaszolt:

— Fiam, azt szeretem, hogy sokan vannak, de azt nem szeretném, ha többen lennének, mint amennyien beférnek.

K e d d e n a „L o t t i E z r e d e s e i” tartották állandó derűltséggel a közönséget. — A darab már a színlapon is el volt látva megfelelő kommentárokkal: Nagy rendkívüli díszelőadás !! Zóna !! Rendkívüli mulattató operett-szerű bohózatos énekes vigjáték! Meg is érdemelte. — Az előadás előtt, a király születésnapja alkalmából nagy tabló volt, a himnus éneklése mellett, amelyet a közönség állva hallgatott végig. — Az előadás sikerének országlánszre G e r l a k i Hermit (Lotti) illeti meg, aki mindvégig, de különösen a második felvonás próbajelenetében oly éiragadó kedvességgel és vidámsággal játszott, hogy a többször percekig zúgó taps a többi szereplők játékat valósággal megakasztotta. Általában Gerlakitól a legnagyobb elismeréssel kell nyilatkoznunk és ő mellőn érte el azt, — amit csak a legnagyobb érdem juttathat színésznek, — hogy a közönség kedvencévé avatta fel. — Kiténtek még: N é m e t h (Jon Dickson), P a p p (Tom), F a l u s s y (Ramana) és különösen B a r ó t h y (Barley szinigazgató), aki a második felvonás kacagató próbajelenetében — mint rendező — szinészes mimikájával és okvetlenkedő rendezőutasításával sok derűtséget keltett. Kiténtő alakítás volt S i m o n Mariska (Eliisz) szobaleánya is.

Doktor.

Felölőszerekesztő: B Á N F Á L Y L A J O S.

Társzerkesztő: M Á T É F F Y L Á S Z L Ó.

Kiadótulajdonos a „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

Csongrádvármegye alispánjától.

6537/alisp. 1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye törvényhatóságának a tiszántúli járásban megüresedett **közigazgatási gyakornoki állásra** ezenel pályázatot hirdetek. Ezen álláshoz, mely 1100 korona törzsfizetéssel és 200 korona lakbérrel van javadalmazva, az 1883. évi I. t. c. 3. §-a értelmében jogi vagy államtudományi tudorság, vagy az államtudományi államvizsgának sikeres letétele kívánatik meg.

Mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, a keresztlevéllel, erkölcsi bizonyítvánnyal és a fenti képesített igazoló okmányokkal felszerelt, 1 koronás bélyeggel ellátott s a Főispán Ur Ö Meltóságához címzett pályázati kérvényeiket ezen alispáni hivatalnál folyó évi szeptember hó 21-ik napjának délután 4 órájáig adhatják be.

Kelt Szentesen, 1903. évi augusztus hó 10 ik napján.

Mátéffy,
h. alispán.

Biró Gábor kórógyparti 13 katasztrális hold földje tanyaépülettel, ugyanott Bíró Máriának 5 kat. hold szántóföldje, — Bíró István derekegyházdali 13 kat. hold földje tanyaépülettel és ugyanott Bíró Máriának 8 kat. hold földje eladó. — Értekezhetni a külterületen ugyanott, vagy bent a városban IV. tized 77. szám alatt. 2—1

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként minden állású egyének, tisztességesen (melékkeresetek is).

Közelebbit „Reell 71” alatt a **Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart, Bergstrasse.** 52—9

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszerrel, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbasomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatraméjőbb csudagyógyszer ez, mely már ezreket megmentett, akik ijükori kicsapongások folytán erejüket vesztették vagy ezenközben betegeségeket szerettek. Ez okból elhalálozta az intézet, mindenkiük — akikéri — egy csomag gyógyszerrel magyaráo könyveskével díjlatlanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és minden, aki ijükori kicsapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak és csudás eredményrel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az alant jelezett címen a „State Medical Institute”-nek, honnan a próbasomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeltetéstik végeit elhanyagolták el nem hagyhatják. A próbasomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségekkel otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárhousan magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diskreció mellett díjlatlanul elküldik neki a próbasomagot a magyaráo könyvvel együtt. Irion tehát — akinek kell — mindenki azonnali. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát, a levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden level portómentesen küldendő.

Dij-feladvány.

Felosztásra kerül:

- 10 drb. arany óra
- 10 drb. brilliásgyűrű
- 10 drb. ezüst óra
- 150 drb. zenélő szelence
- 150 drb. valódi selyemkötő
- 700 drb. valódi selyem zsebkendő
- 100000 drb. igen érdekes könyv és rőpirat.

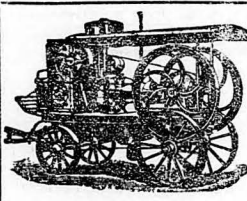
„V o l k s h i l f e” kiadóhivatala, hogy a hosszútávú egészségéről és gyors meggyazagódaóráról írott példaközött általában elterjedjenek, a következő díjfeladványt teszi közre:

2	5	8
2	5	8
2	5	8

Aki e 9 számot az adott négyzet hasábjában úgy tudja összerakítani, hogy azok összege minden sorban és irányban 15 legyen és a megoldással együtt levél bélyegkeiben 50 fillért beklud, megkapja, német nyelven írva a „V o l k s h i l f e”-t és egykét a fent elősorolt jutalmaknak a amelyért jótállunk, bérmentesen küldve. A jutalmak kiosztása szigorúan a „V o l k s h i l f e”-n közzétett program szerint történik.

Cím: J. A. G r e u s s i n g a „V o l k s h i l f e” képviselőjének, B r e g e n z a. Bodensee. 16—9

Közel 8000 motor 60000 lóerővel a legteljesebb megelegetedésre szállítva.

Drezdai Motorgyár Rszv. Társ.

(ezelőtt Hille) főtelepe és műhelye:
Gellert Ignác és Társánál
Budapest, VI., Teréz-körút 41.
Telefon 1291.

Ajánljuk az elismert legjobb, legtekéletesebb, legtartósabb gyártású, legegyszerűbb kezelésű és legolcsóbb üzemű drezdai benzin-motorokat és lokomobilokat és széngázfejlesztős (generátoros) motorokat. Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrakba, tejgazdaságoknak, favágáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más munkához a legjobb üzemelő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításán a legelső díjakkal lettek kitüntetve.

Referenciák: a legelőkelőbb malomtulajdonosok, uradalmak és gyárvállalatok. 4—1

Kedvező fizetési feltételek — Legmesszebb menő jótállás!

A kolozsvári gazdasági kiállításon folyó évi színtem-bor hó 5., 6., 7. és 8-án egy drezdai stabil benzín-motor és egy drezdai benzín lokomobil lesz üzemben látható.

64 kitüntetés és 8 állami érem.